

Com constituir i gestionar una fundació?

24/02/2017

Autor/a: Francisca Cardona

Font:

Font:

Font:

Com constituir i gestionar una fundació?

24/02/2017

Resum:

Les fundacions estatals estan subjectes a la Llei 50/2002, de 26 de desembre de fundacions. Aquelles que desenvolupen les seves activitats majoritàriament a Catalunya es regulen per la Llei 4/2008 de 24 d'abril.

Les fundacions són entitats **sense ànim de lucre**, amb **personalitat jurídica pròpia** que adquireixen personalitat definitiva amb la inscripció de la seva carta fundacional en el Registre de Fundacions de la Direcció General de Dret i Entitats del [Departament de Justícia](#) de la Generalitat de Catalunya.

El concepte jurídic de **fundació** el trobem a l'**article 331-1 de la llei 4/2008 de 24 d'abril**, on s'estableix que les fundacions són entitats **sense ànim de lucre**, constituïdes per una o diverses persones fundadores, mitjançant l'afectació d'uns béns o d'uns drets de contingut econòmic i la destinació de llurs rendiments o dels recursos obtinguts per altres mitjans al compliment de **finalitats d'interès general**.

ÍNDEX

[Constitució d'una fundació](#)

[Funcions i formació del patronat](#)

[Règim econòmic](#)

[Procés de dissolució](#)

Constitució d'una fundació

Per tal de constituir una fundació calen **una o més persones fundadores**, entenent per persona fundadora aquella **persona física o jurídica que ha fet l'aportació** en concepte de dotació, tant sigui de béns com de drets avaluable econòmicament i que s'han fet constar prèviament en la carta fundacional. Cal que aquestes tinguin la lliure disposició dels béns o drets que aporten com a dotació.

En tot cas, pot ser fundador/a tota **persona física** (per actes 'intervius' o 'mortis causa'), així com les **persones jurídiques** privades o públiques, tot i que les públiques només ho poden fer si es constitueixen juntament amb d'altres de privades.

Cal que la fundació que es vol constituir actuï amb **criteris d'imparcialitat i no discriminació** a l'hora de determinar qui es beneficia de la seva activitat. Per això la Llei 4/2008 estableix en el seu **article 331-1.3** que en cap cas es podran constituir fundacions amb la finalitat principal de destinar les prestacions als fundadors o fundadores, als patrons o patrones o llurs cònjuges o persones lligades per una relació d'afectivitat anàloga, a llurs parents fins els quart grau, ni a persones jurídiques singularitzades que no persegueixin fins d'interès general.

Per tal que una fundació quedi degudament constituïda i inscrita en el corresponent Registre de Fundacions cal presentar:

La Carta Fundacional.

Segons, l'article 331-4, es formalitzarà en escriptura pública i ha de contenir com a mínim:

- **Denominació, domicili i nacionalitat de les persones fundadores** i, si són fundacions 'mortis causa' (ordenades a causa de la mort del fundador/a), les dades de les persones que executen la voluntat de la persona causant.
- La **voluntat** de constituir una Fundació als seus estatuts.
- La **dotació inicial**: ha de consistir en una quantitat suficient per dur a terme els fins fundacionals. Actualment la Llei estableix que és **necessari un mínim de 30.000€**.
- La designació de les persones que han de constituir el **patronat inicial**, on caldrà un mínim de tres persones físiques o jurídiques. Les persones físiques, a més, cal que acreditin que no estan en cap causa d'incompatibilitat per a l'exercici del càrrec

Garantir l'aportació de la dotació inicial.

Aquesta ha de consistir en una quantitat suficient per dur a terme els fins fundacionals. Actualment la llei estableix que és **necessari un mínim de 30.000€**. Només si l'aportació és en diners és possible fer una **aportació successiva**, per a la qual caldrà aportar, com a mínim, el 25% coincidint amb la data de constitució i la resta en els cinc anys següents. Si la **dotació consisteix en béns o drets**, cal **valoració econòmica** feta per una persona experta.

Projecte de la viabilitat econòmica dels dos primers anys

A fi d'acreditar la suficiència i viabilitat econòmica de la fundació en relació amb les finalitats i activitats previstes cal que aquesta porti, per fer efectiva la inscripció al registre, un **projecte de la viabilitat econòmica dels dos primers anys** de funcionament de la fundació així com de les activitats previstes.

Els estatuts de la fundació

Segons l'article 331-9 de la llei cal que s'incloguin almenys les dades que segueixen:

- La **denominació**, que ha de contenir el mot Fundació.
- La **durada**.
- El **domicili**.
- Les **finalitats i les activitats** fundacionals.
- Les regles d'organització i **funcionament del patronat**.
- La regulació **d'altres òrgans**.
- La **regulació dels conflictes**.
- La **destinació dels béns sobrants**.

Funcions i formació del patronat

El **patronat** és l'òrgan de govern de la fundació i està encarregat de gestionar-la i representar-la d'acord amb la llei i els estatuts. Tot i així, els patrons i patrones **poden delegar les seves funcions** si no està expressament prohibit en els estatuts. Tot i així, no són delegables les funcions recollides en l'article 332-1.2 i que són:

- Modificació d'estatuts.
- Fusió, escissió o dissolució de la fundació.
- Elaboració i aprovació del pressupost i comptes anuals.
- Actes de disposició de béns.
- Constitució o dotació d'una altra persona jurídica.
- Fusió, escissió i cessió de tots o part dels actius i passius.
- Aquelles que requereixen autorització del protectorat.
- Adopció i formalització de declaració responsable.

Els i les membres del patronat poden ser **persones físiques que no estiguin incapacitades** per a l'exercici del càrrec de patró o patrona **o bé per persones jurídiques** degudament representades. Entren en l'exercici del seu càrrec **des de l'acceptació** i la seva durada ve establerta en els estatuts de la fundació, tot i que pot ser indefinida.

En el cas que es produeixin **vacants en el patronat**, és el mateix patronat l'encarregat de cobrir-les seguint el procediment establert en els estatuts. Si no es fa, llavors serà el protectorat qui requereixi a la fundació per tal que procedeixi a cobrir el nombre mínim de patrons i patrones que sigui necessari. En cas que el patronat no obeeixi

els requeriments del **protektorat**, **aquest pot instar la dissolució** de la fundació.

Cal que el patronat exerceixi les seves funcions amb la diligència d'un bon administrador/a i que respecti en tot cas la voluntat fundacional. Per tal de dur a terme la seva tasca conforme a dret, els patrons i patrones compten amb el dret i deure d'assistir, estar informats/des i votar a les reunions de patronat. Tot i així, els patrons i patrones responen per aquelles accions o omissions que puguin causar danys a la fundació per incompliment de la llei o els estatuts. Aquesta **acció de responsabilitat** prescriu **als tres anys** de la data en què els patrons i patrones cessen del seu càrrec.

Règim econòmic

Qualsevol acte de disposició de béns i drets que integrin el patrimoni de la fundació s'haurà de fer a títol oneros i respectant en tot moment les disposicions del fundador o fundadora. Cal destacar, però, que per realitzar determinats actes de disposició, el patronat haurà de **sol·licitar prèvia autorització al protektorat** com és el cas de:

- Si els béns o drets objecte de disposició s'havien adquirit amb diners provinents de fons públics.
- Si el o la donant ho ha exigint prèviament.
- Si així s'ha establert en els estatuts.
- Si el producte de l'operació no torna a ser reinvertit totalment en el patrimoni de la fundació.

Les fundacions tenen l'obligació d'aplicar el **70%** de les rendes i ingressos nets anuals al compliment de les finalitats fundacionals. Aquesta aplicació es farà en el termini de **quatre exercicis** a comptar del següent al de l'acreditació comptable.

Es permet que les fundacions puguin a la vegada **constituir societats** i participar-hi, tot i que si aquest fet comporta risc o assumpció de responsabilitat personal pels deutes per a la fundació caldrà **autorització prèvia del protektorat**.

També es permet gestionar **explotacions econòmiques** si l'activitat suposa el compliment de les finalitats fundacionals o bé es tracta d'una activitat accessòria o subordinada a l'activitat fundacional. A la vegada, es permet que els fundadors i fundadores puguin percebre remuneració econòmica per les finalitats que duen a terme sempre i quan no quedin desvirtuades les finalitats fundacionals.

Dintre de les **obligacions comptables** a què es troben sotmeses les fundacions cal destacar l'obligació del patronat de **presentar inventari i comptes anuals** a data del tancament de l'exercici econòmic. Els comptes han de reflectir el patrimoni, la situació financera i els resultats de la fundació. L'article 333-8 estableix el **contingut obligatori dels comptes anuals**:

- **Balanç de situació.**
- **Compte de resultats.**
- **Estat de canvis del patrimoni net.**
- **Estat de fluxos d'efectiu.**
- La **memòria**.

Cal que l'aprovació dels comptes es faci pel patronat en els sis mesos següents al tancament de l'exercici i s'han de presentar al protektorat en els 30 dies següents a la seva aprovació. A més, cal sotmetre els comptes a **auditoria externa** sempre que es donin durant dos anys consecutius dos dels requisits següents:

- Total actiu **superior a sis milions d'euros**.
- **Volum d'ingressos** superior a 3 milions d'euros.
- Nombre de persones treballadores durant l'exercici **superior a 50**.
- **40% dels ingressos** provinents d'administracions públiques a través de subvencions, convenis o contractes de prestació de serveis.
- Ingressos d'administracions públiques **superiors a 60.000€** durant l'exercici.

Procés de dissolució

Les fundacions es poden **fusionar** entre elles sempre que consti l'acord de fusió en escriptura pública. Es poden **escindir** si serveix per al millor compliment de les seves finalitats fundacionals i es poden [dissoldre](#) per les causes que estableix l'**article 335-4** i que són les que segueixen:

- **Finiment del termini** que estableixen els estatuts si són de caràcter temporal.
- **Compliment o impossibilitat** de complir les finalitats fundacionals.
- **Il·licitud civil o penal** de llurs activitats o finalitats declarada per sentència ferma.
- Obertura de la fase de liquidació del **concurs de creditors/es**.
- **Altres causes** que puguin establir la llei o els estatuts.

Etiquetes: [fundacions](#), [Protectorat](#), [Patronat](#), [Direcció i gestió ONG](#)

URL d'origen: <https://xarxanet.org/juridic/recursos/fundacions-constitutio-i-control-intern-el-patronat>